

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. I. Materia remota Sacramenti Pœnitentiæ est omne & solum peccatum baptizati, id est, peccatum commissum in Baptismo, vel post Baptismum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

Iustio à peccatis, quæ est forma hujus Sacramenti; adeoque nulli dubium esse potest, quin peccata sint materia remota circa quam, sicut vulnera sunt materia remota circa quam medicina, & substantia panis ac vini, quæ destruitur per verba Consecrationis, sunt materia remota Eucharistiæ; nam & peccata per formam Absolutionis destruantur, & vulnera per medicinam curantur.

Hoc ergo supposito pro indubitato, quaeritur primò, an omnia peccata sint materia hujus Sacramenti, vel si non omnia, quæ, & quæ non. Resolutio erit

CONCLUSIO I.

Materia remota Sacramenti pœnitentiæ est omne & solum peccatum baptizati, id est, peccatum commissum in Baptismo, vel post Baptismum.

Peccata commissæ ante Baptismum nullatenus esse materiam Absolutionis, saltem directam, nimis manifestè constat ex diversis locis Concilii Tridentini sess. 14. In primis cap. 1. ibi: Quo tam insigni factò, & verbi tam perspicuis, potestatem remittendi & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsi, Apostolus &c.

Item cap. 2. ibi: Constat Baptismi Ministrum Inducem esse non oportere, cum Ecclesia in neminem iudicium exerceat, qui non prius in ipsam, per Baptismi ianuum fuerit ingressus. Quid enim mihi, inquit Apostolus, de iis, qui foris sunt, iudicare? Sicus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lavacro Baptismi, sui corporis membra semel efficit: nam hos, si se postea (id est, post Baptismum) crimine aliquo contaminaverint..... ante hoc tribunal tanquam reos sibi voluit: ut per Sacramentum sententiam non semel, sed quoties ab admisso peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Et in fine capituli ait: Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

Adde, quod habet c. 5. in principio: Ex institutione Sacramenti Pœnitentiæ iam explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis, iure divino necessariam existere.

Quid clarius, quàm peccata post Baptismum commissæ esse materiam? Et siquidem peccata ante Baptismum essent materia, quæ ratio dubitandi, quin Concilium illud expressisset, alioquin doctrina ejus profus mutila foret. Hic ergo est totius Ecclesiæ sensus, & semper fuit.

Dicit quidem Arriaga (inquit Bonæ Spei hic disp. 4. n. 26.) omnes etiam ante Baptismum esse Christi subditos: ergo & Ecclesiæ, ac eorum, qui nomine Christi Sacramentaliter absolvent. Sed Consequentia nulla est, quia (præterquam quòd impingat in Tridentinum, statim citatum) Christus Ecclesiæ non concessit omnem illam auctoritatem & jurisdictionem, quem habuit, ut v. g. prædestinandi, miracula patrandi &c. sed limitatam dumtaxat ad hoc vel illud Sacramentum, sic vel sic conficiendum, vel ministrandum &c. Hucusque Bonæ Spei.

Sed (pace tanti viri) cupio doceri, quò loco Arriaga habeat illam Consequentiam. Vel si nullibi habeat, ad quid nomen ejus? An forte dubitabat Bonæ Spei, omnes ante Baptismum esse Christi subditos, ut hoc auctoritate illius Auctoris nobis vellet persuadere? Et verò, quomodo Christus potuisset esse Auctor novæ Legis, si non omnes ante Baptismum fuissent subditi Christi? Nonne Apoc. 1. v. 5. Iesus Christus vocatur Princeps Regum terræ? Et Apoc. 19. v. 16. Rex Regum & Dominus Dominantium? Ad quid ergo auctoritas Arriagæ?

Vis autem scire, an illa Consequentia sit Arriagæ? Audi quid dicat disp. 31. n. 1. Observo, inquit ille, hanc rationem (desumptam ex verbis Apostoli: Quid mihi de iis qui foris sunt iudicare) habere vim suppositâ voluntate Christi: nam cum ipse habuerit jurisdictionem in omnes homines, etiam non baptizatos, potuit dare Ecclesiæ eandem jurisdictionem, ut abolveret à peccatis commissis, etiam ante Baptismum, quo casu etiam non baptizati fuissent Ecclesiæ subditi, saltem quoad hunc effectum. Quidquid de illo casu sit, de facto non voluit ea peccata esse materiam, aut necessariam, aut sufficientem pro hoc Sacramento. Hactenus Arriaga. Amplius nil dico.

Liquet profectò, pro remissione peccatorum, Baptismum præcedentium, institutum fuisse Sacramentum Baptismi; cujus effectus, teste Florentino supra, est remissio omnis culpæ originalis & actualis, omnis quoque pœnæ, quæ pro ipsa culpa debetur. Ergo non est verisimile, quòd pro eisdem peccatis sit institutum Sacramentum Pœnitentiæ.

Unde nescio, quo fundamento Angelus in Sum. v. Confessio 2. n. 2. dixerit: Non confitens peccatum mortale, commissum tam ante Baptismum, quàm post, si habet copiam idonei Confessoris, memoriam peccati, & tempus, & loquelam ad confitendum, omnino damnabitur, cum sit de jure divino præcepta Confessio.

Citatur etiam pro hac opinione Scotus apud Medinam de Confess. q. 5. credo, quia 4. dist. 17. n. 10. ait: Non videretur quòd infideles

Arriaga via dicit argui à Bonæ Spei.

Omnes ante Baptismum sunt subditi Christi.

Apoc. 1.

Apoc. 19.

Arriagæ

Pro remissione peccatorum præcedentium Baptismi, est remissio omnis culpæ originalis & actualis, omnis quoque pœnæ, quæ pro ipsa culpa debetur.

Ex quo rejicitur sententia Angelus, peccatum commissum ante Baptismum, si habet copiam idonei Confessoris, memoriam peccati, & tempus, & loquelam ad confitendum.

Pro qua citatur etiam Scotus ex

Ggg tenerem

6. dist. 17.
n. 10. &
18.

tenerentur ad preceptum de confessione, si Confessio foret tantum iuris Ecclesiastici. Et n. 18. De secundo, inquit, articulo dico, quod hoc preceptum includit quis debet confiteri; quia adultus, id est, habens usum rationis, & cognoscens peccatum quod commisit. Ubi nullam facit mentionem Baptismi, seu hominis baptizati: ergo videtur supponere etiam non baptizatum (qui potest esse adultus, id est, habens usum rationis, & cognoscens peccatum, quod commisit) obligari, adeoque peccata ante Baptismum commissa esse materiam huius Sacramenti, cum non baptizatus non habeat alia peccata.

7.
Explicantur
verba Scoti,
quae habet
n. 18.

Respondeo ad ultimum, non omnia ubique esse exprimentia. Supposuit Scotus ex communi Sententia, sola peccata post Baptismum commissa esse materiam Sacramenti Penitentiae, ut prius insinuat dist. 4. q. 5. n. 6. ibi: Quandoque oportet omne peccatum, quod deletur, esse obiectum Penitentiae, utpote si omnia illa peccata sint commissa post Baptismum, quandoque autem non oportet, ut in proposito (loquitur de Baptismo fide suscepto, & quare, an peccata ante Baptismum commissa, deleantur per Penitentiam, quae tollitur fictio) Non ergo per virtutem (id est, efficaciam) Penitentiae, dimittuntur hic omnia peccata, sed in Penitentia dimittuntur, partim per Penitentiam, partim per aliam causam: & sic non habetur ibi dimidia venia peccatorum, sed tota à Deo: non tamen tota per Penitentiam; quia non oportet de omnibus, quae inveniunt, peccatis penitere: & secundum hoc esset dicendum, quod illa sex (peccata commissa ante Baptismum) delentur, & quantum ad culpam, & quantum ad poenam: nec de eis oportet habere Contritionem, nec Confessionem, nec Satisfactionem, sed solum de illo septimo, quod fuit causa fictionis.

8.
Explicantur
verba Scoti,
quae habet
n. 10.

Et n. 7. sic ait: Et tunc illa propositio; peccatum mortale post Baptismum non deletur, nisi per Penitentiam, debet intelligi de peccato commisso post Baptismum, vel omnino inveniunt, sic scilicet, quod de ipso nec fuerit Contritio, nec Actus in Baptismo, nec post Baptismum. Uti que quia illud, & non aliud est materia Sacramenti Penitentiae. Supposita itaque materia huius Sacramenti, de qua Scotus supra distinct. 17. non disputabat, docet, omnem adultum rationis compotem, teneri ad Confessionem, si caetera adsint, id est, si cognoscit peccatum, quod commisit post Baptismum.

Richardus.

Quantum ad prima verba Scoti, certum est, quod infideles non tenerentur ad preceptum de Confessione, nisi esset naturale vel divinum. An autem teneantur, supposito, quod sit preceptum divinum, Scotus ibi expressè non docet.

Atque ut doceret, prout in terminis docet Richardus 4. dist. 17. quem citat Angelus supra, adhuc non rectè inferretur: ergo peccata

ante Baptismum commissa, sunt materia Sacramenti Penitentiae: quia licet obligentur infideles illo precepto, sicut, secundum multos Doctores, obligantur precepto Eucharistiae; haud equidem pro statu infidelitatis retentae, sed ex hypothese, quod suscipiant Baptismum, & cognoscant peccatum post Baptismum commissum, de quo plura loco, ubi de precepto divino Confessionis.

Præcipua difficultas, immo ferè sola, quae hic movetur inter Doctores Catholicos, est hæc; an peccata, quae sunt ipso instanti Baptismatis, sint materia Sacramenti Penitentiae. Afirmat conclusio, quae est communis, & videtur Scoti mox allegati 4. dist. 4. q. 5. n. 6. in fine: Nec de eis oportet habere Contritionem, nec Confessionem, nec Satisfactionem: sed solum de illo septimo, quod fuit causa fictionis.

Similiter loquitur in Report. (Coloniae impressis) 4. dist. 4. q. 7. n. 3. Dico, inquit, quod scit potest habere multa peccata, & non propter quodlibet est scitus, quia de multis potest habere dispositionem, continuando tantum unum: sic, si est scitus tantum de uno peccato, & habuit dispositionem de omnibus aliis, oportet illum habere dispositionem de illo uno peccato, sicut de commisso post Baptismum (id est, oportet illum confiteri; Confessio enim sive Sacramentum Penitentiae est illa Penitentia, quam oportet habere de peccato commisso post Baptismum) & alia delentur per Baptismum.

Ado, quae de hac re scribit in Report. (ultima impressio) eadem dist. 4. q. 5. n. 3. Dico, inquit, scit respectu omnium peccatorum mortalium, quae habet, quia de nullo attinet, recedente fictione per Confessionem & Penitentiam, partim dimittuntur virtute precedentis Baptismi, quantum ad culpam, & quantum ad poenam; si autem scit scitus propter unum peccatum, & de omnibus aliis attritus, recedente fictione istius unius per Confessionem, delentur omnia alia virtute Sacramenti, & gratia baptismalis, quae tunc infunditur, quae etiam infusa fuisset in receptione Baptismi, nisi scitus infuisset; & ideo sicut in principio expulsi omnia, & quantum ad poenam & culpam, eodem modo, eademque virtute hoc facit, cessante fictione, de qua penitere oportet, & specialiter confiteri.

Ubi per fictionem intelligo tam peccatum præcedens, quod actu placet, quando Baptismus suscipitur (vel potius actualis completio peccati præteriti) quam peccatum sacrilegii, quod committitur suscipiendo Baptismum, absque debita dispositione ad effectum gratiae sanctificantis. Et eadem est ratio de quocumque alio peccato, v. g. simonia, odio proximi &c. quod primò committeretur ipso instanti vel tempore, quo imprimatur character baptismalis.

Rogas, quae sit ista ratio? Respondeo, voluntas Christi, quam cognoscimus ex Concilio Trident. sess. 14. c. 5. ibi: Dominus noster

Iesus Christus è teris adscensurus ad Celos, Sacerdos simpliciter Vicarius reliquit, tanquam Praefides & Induces, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in qua Christi fideles ceciderint; quo, pro potestate Clavium remissionis aut retentionis peccatorum sententiam pronunciant. Huiusmodi autem mortalia crimina, sunt omnia illa, quae committuntur ipso instanti, vel tempore, quo imprimatur character Baptismi.

Pater; quia illo instanti vel tempore homo est Christianus & fidelis. Sicuti ipso instanti vel tempore, quo homini infunditur gratia sanctificans, est iustus, amicus Dei, & heres secundum spem vitae aeternae, non minus, quam in omnibus reliquis instantibus.

Quod etiam cernitur in formis physicis, quae non minus primo instanti, quam ceteris subsequenibus communicant subiecto suum effectum formalem. Sic in primo instanti, quo mihi unitor albedo, sum omnino albus, quod unitor calor, sum omnino calidus &c.

Ergo similiter in primo instanti vel tempore, quo communicatur mihi character Christi, sum omnino Christianus, sive de familia Christi: ergo peccatum mortale, quod illo instanti vel tempore committitur, est peccatum hominis fidelis & Christiani; quidni ergo deferri debeat ad Sacerdotes? Proflus debet; quia iam est subditus Ecclesiae, utpote per Baptismum iam in ipsam ingressus; in quem praeinde Ecclesia iudicium exercet ligando legibus, puniendo &c. ergo etiam absolvendo.

Putas, quia Religiosus, eo instanti, quo emittit vota Religionis, non possit contra illa peccare? Omnino peccaret, si v.g. haberet voluntatem aliquid accipiendi absque licentia Praelati &c. Similiter conjux, eo instanti, quo contrahit Matrimonium, peccat contra fidem Matrimonii, si habeat animum fornicandi. Neque enim est necesse; quod inter obligationem contractam per Professionem, & eius violationem, mediet nova notitia & advertentia; sed abunde sufficit, quod praevideatur, emissã Professione non esse licitum talem actum; tunc quippe hoc ipso quod velim simul Professionem, & actum proprietatis v. g. pecco contra obligationem Professionis.

Ergo consimiliter hoc ipso, quod aliquid vult suscipere Baptismum, unaque v. g. non confiteri singulis annis, convincitur peccare contra legem Ecclesiae; quae obligat omnes baptizatos ad annum Confessionem.

Ecclesia namque fert leges suas; non praecise pro subditis praesentibus, sed etiam futuris, ergo obligant in illo ipso instanti, quo subditi fiunt; ergo in illo ipso instanti possunt contra illas peccare, & peccabunt, dummodo adfuerit praevia notitia istarum legum, & sufficiens advertentia.

Atque ut non possit praecipere Ecclesia pro illo instanti, cur non possit delictum commissum contra legem Dei cognoscere & iudicare, praesertim in foro Sacramentali; in quo iudicat de merè internis; quae tamen non potest praecipere? Non video quid obstat: adeoque licet forsitan non possit directe prohibere indignam susceptionem Baptismi, poterit tamen illam punire, utpote peccatum hominis Christiani.

Cæterum probari etiam solet hæc communis sententia, & satis efficaciter, inquit Ariaga disp. 31. n. 8. quia omnia peccata debent directe deleri, vel per Baptismum, vel per Pœnitentiam, ex Christi institutione; atqui peccata commissa eo instanti Baptismi, non possunt per se deleri per illum: ergo debent deleri per Pœnitentiæ Sacramentum.

Sed, dicit aliquis, non video tantam efficaciam huius argumenti; nam in primis, ubi relevatum est, omnia peccata debere deleri directe & per se per aliquod Sacramentum? Deinde, si peccata commissa ante Baptismum delentur per Baptismum, quando tollitur impedimentum effectus Baptismi; quare non potest, interrogat Scotus 4. dist. 4. q. 5. n. 5. ita illa fictio, quae fuit causa impedimenti, tolli, quando cessat impedimentum, per ipsum Baptismum?

Dices; quia impossibile erat, quod illa fictio tolleretur per Baptismum, dum re ipsa suscipiebatur; non videtur autem, Baptismus revivificens posse prestare alium effectum, quam illum, quæ poterat praestare & praestitisset, dum re ipsa suscipiebatur, nisi fuisset impeditus. Respondet; indè tantum probari, quod peccatum fictionis non tollatur directe per Baptismum revivificentem; interim, quare non tollitur indirectè, sicuti, secundum Aliquos, tolluntur indirectè peccata commissa post Baptismum? Et quare illa indirecta remissio non sufficit pro illo peccato, de quo non constat certò, quod sit materia Absolutionis?

Utrumque ergo sit de hac secunda probatione, sufficit nobis prima, praesertim accedente auctoritate D. Augustini lib. 1. de Baptismo contra Donat. c. 12. ibi: Sicut enim in illo qui fictus accesserat (ad Baptismum) sit ut non de hinc baptizetur, sed ipsa p̄a correctione & verã Confessione purgetur, quod non possit sine Baptismo, sed ut, quod ante datum est, tunc valere incipiat ad salutem, cum illa fictio veraci Confessione recesserit, sic etiam iste, qui Baptisma Christi, quod non amiserunt; qui se separaverunt, inimicus Charitatis & pacis Christi in aliqua heresi aut schismate accepit, quo sacrilego scelere peccata eius non dimittentur, cum se converterit, & ad Ecclesiam societatem unitatemq; venerit; non iterum baptizandus est, quia ipsa reconciliatione (per Sacramentum Pœnitentiæ) ac pacè praestatur, ut ad remissionem peccatorum eius (ante Baptismum commissorum) in unitate iam prodesse incipiat Sacramentum, quod acceptum in schismate prodesse non poterat. Hucusque Lumen Ecclesiae S. Augustinus.

15. Alla probatio communi Sena tentie ex Ariaga.

An sit efficax?

18. Objectio.

Responsio.

17. Tertia probatio ex auctoritate D. Aug.

18. Nec obstat, quod ibidem in fine ait: Sic non impeditur Baptismi gratia, quod minus omnia peccata dimittat, etiamsi odium fraternum in eius, cui dimittuntur, animo perseveraverit; solvitur hesternus dies, & quidquid superest solvitur, etiam ipsa hora, momentumq; ante Baptismum & in Baptismo.

Solvitur dicendo, August. ibi non fuisse lectum ex propria sententia, sed Donatistarum.

Non obstat, inquam, quia Augustinus isto loco potissimum discurret ad hominem, proposito hoc dilemmate contra Donatistas: Quid si ad ipsum Baptismum factus accessit? Dimissa sunt ei peccata, an non sunt dimissa? Eligant quod volunt, utrumlibet elegerint, sufficiet nobis. Si dimissa dixerint, quomodo ergo Spiritus sanctus disciplina effugiet factum, si in isto facto remissionem operatus est peccatorum? Si dixerint, non esse dimissa; quare, si postea fictionem suam corde concusso, & vero dolore fateretur, denud baptizandus iudicaretur?

Et continuo atexit veritatem Catholicam, juxta ultimam partem, dicens: Quod si demeritissimum est dicere (videlicet, hujusmodi denud baptizandum) fateantur, vero Baptismo Christi baptizari posse hominem, & tamen cor eius in malitia vel sacrilegio perseverans, peccatorum abolitionem non sinere fieri &c.

Dein, supposita electione primæ partis Dilemmatis, ex sententia Donatistarum sic discurret: Si, inquit, dixerint, in illo, qui factus accessit, per sanctam vim tanti Sacramenti dimissa quidem illi esse peccata in ipso temporis puncto, sed per fictionem ipsius redisse continuo, ut Spiritus sanctus & assuerit baptizato, ut peccata recederent, & perseverantiam fictionis fugerit, ut redirent, ut & illud verum sit: Quotquot in Christo baptizati estis, Christum induistis. Et illud: Spiritus enim sanctus disciplina effugiet factum.... Qui ergo hoc dixerint, hoc etiam in eis intelligant fieri, qui extra Ecclesie communionem, sed tamen Baptismate Ecclesia, baptizantur &c.

Sed nunquid hoc aliquando dixit Augustinus? Absit à viro sapientissimo stultissima doctrina, cui nec ratio, nec auctoritas in minimo suffragatur. Quomodo autem intelligendum sit, quod ibi videtur dicere S. Doctor de reditu peccatorum, propter odium fraternum, ex Parabola Christi Matth. 18. de servo, cui Rex dimiserat omne debitum, & rursum illud imputavit ob duritiam in suum conservum, diximus ex Scoto disp. præced. sect. ult. concl. 3.

19. Aliqui putant, mentem D. Augustini fuisse, quod peccata, significata per debitum decem millium talentorum, non fuerint coram Deo verè remissa, propter occultum perseverans in corde odium, quod Deum utique non latebat, quamvis, quia latebat homines, coram ipsis essent remissa. Et sic verum est, quod Baptismi gratia omnia peccata dimittat, etiamsi odium fraternum in eius, cui dimittuntur, animo perseveret. Solvitur enim coram hominibus, quos latet internum peccatum, hesternus dies, & quidquid

superest; solvitur etiam ipsa hora momentum, ante Baptismum, & in Baptismo; quia homines judicant baptizatum liberum ab omni proptus debito culpæ & pœnæ.

An verò ille fuerit sensus D. Augustini, valde dubito: nam illico subjungit: Denique autem reus esse continuo incipit; non solum consequentium, sed etiam præteritorum dierum, horarum, momentorum, redeuntibus omnibus, qua dimissa sunt, peccatis. Num coram hominibus incipit esse reus, & redeunt peccata? Clarum est quod non, quousque hominibus innotescit peccatum fictionis. Ergo coram Deo? ergo antea coram Deo erant dimissa.

Hoc igitur firmissimè tene; & nullatenus dubites, Augustinum ibi non loqui ex propria sententia, si loquitur de remissione; adedque ex verbis allegatis nullum, nequidem probabile; argumentum delumi polle pro opposita sententia, quæ docet peccatum fictionis, aut alia peccata; quæ committuntur ipso instanti Baptismatis, per ipsum Baptisma per se & directè remitti.

Et sanè quomodo remitti posset pro illo instanti, in quo primò est? Si enim gratia Sacramenti (inquit Lugo disp. 16. n. 37.) & Spiritus sancti præsentia effugiat pro tenebras peccati habitualis, multò magis effugaret tenebras peccati actualis, quod pejus est. Unde assert. August. exemplum illius, quod tenebris per lucem transit ad tenebras, quem quidem lux perfundit transeuntem; sic eo casu post illud; inquit, temporis punctum redierit peccata, tanquam redierint à obscuritate, quam lux in transitu excusserat. Non loquitur ergo de peccato, quod eodem puncto temporis hinc illud enim non recedit: quomodo enim dicitur recedere; quando actu venit & fit?

Ità interrogat Eminentissimus, existimans Augustinum loqui non de peccatis, quæ fiunt in ipso ultimo instanti, quo perficitur Baptismus, sed cum majori quadam latitudine, de debito, quod homo habet, non solum antea contractum, sed etiam quamdiu ministratur Baptismus, quæ actio, càm sit successiva, durat per aliquod tempus.

Sed interrogo & ego unum verbum: Quomodo fieri potest, ut Deus condonet peccatum, quando actu fit? Nonne peccatum per condonationem dicitur recedere? Et tamen hoc possibile esse, docet Lugo disp. 7. n. 126. Sed mittamus ista, quia, ut ostendimus, Augustinus non loquitur ex propria sententia.

Progredior ad Concilium Trident. quod videtur contrarium conclusioni, dum ait sess. 14. c. 1. Illis vitæ remedium contulit, qui se postea (id est, post Baptismum) in peccati servituti, & demonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Penitentia, quo lapsi post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. Et infra: Ad

reconciliandos peccatores, post Baptismum lapsos. Item cap. 2. Nam hos, qui se postea (id est, post Baptismum) crimine aliquo contaminaverint...

Similiter loquitur cap. 4. & 5. item can. 1. qui modus loquendi, videtur excludere à materia hujus Sacramenti peccatum, commissum in ipsa susceptione Baptismi.

Respondet; sicuti est rarissimus casus, imò forè nunquam contingit, quòd peccatum aliquod præcisè duraverit eo tempore, quo confertur Baptismus, five illo instanti vel tempore, quo imprimitur Character, & non etiam aliquo instanti vel tempore post absolutum Baptismum, ità non fuit operæ præteritum, ut vel lapsus, vel expressè Concilium mentionem faceret illius peccati, quod committitur in ipso Baptismo, sed omnia peccata divisit in duo membra, videlicet in illa, quæ fiunt ante Baptismum, & quæ fiunt post Baptismum.

Et dato, quòd etiam illa generalis locutio posset, & deberet intelligi accommodatè de peccatis post Baptismum commissis, conformiter ad alias locutiones, ad summum indè sequeretur, Concilium definivisse, quod certum erat, scilicet peccata mortalia post Baptismum commissis, esse materiam necessarii Confessionis; aliam autem quæstionem, controversam inter Doctores Catholicos, indeci- lam reliquit.

Ceterum, quòd attinet ad illa verba Tridentini sess. 14. c. 2. Cum Ecclesia in neminem iudicium exercent, qui non prius in ipsam per Baptismi ianuas fuerit ingressus. Respondent quidam Auctores, hæc verissima esse: nam Sacramentum Confessionis; quod significatur per illud iudicium, dari non potest, nisi post Baptismum. Nam ipso instanti Baptismi homo nequit confiteri, nequit dolere de peccato, quod tunc committit; ergo nequit absolvi, ut omnes debent fateri. Igitur prioritas non requiritur respectu ipsius peccati, sed iudicii Sacramentalis. Hæc illi.

Sed non video ego, quomodo tunc ex illis verbis Conc. vel ex his verbis Apostoli: Quid enim mihi de iis, qui foris sunt, iudicare? Quomodo, inquam, bene probetur, peccata commissis ante Baptismum, non esse materiam hujus

Sacramenti. Enimverò Ecclesia absolvendo homines baptizatos à peccatis, ante Baptismum commissis, non exercet iudicium, five non iudicat, secundum illam explicationem, de iis (hominibus) qui foris sunt, sed qui intus sunt. Præterquam quòd prioritas Baptismi respectu ipsius peccati, satis insinuari videatur verbis proximè subsequèntibus, videlicet: Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lavacro Baptismi sui Corporis membra semel efficit: nam hos si se postea crimine aliquo contaminaverint &c.

Respondet Lugo disp. 16. n. 32. Ly Postea non debet restringi ad solum tempus subsequens, ità ut positivè excludat ipsum instans, quo Baptismus perficitur. Nam de se indifferens est ad utramque significationem: sic enim dicere solemus; Ante solis ortum sunt tenebra; postea verò non sunt: item: Ante usum rationis non peccat homo; postea verò peccat: ubi illud postea, non includit solum tempus subsequens, sed etiam ipsum primum instans, quo Sol est ortus, vel quo primum datur usus rationis.

Respondet II. Concilium ibi non loquitur de omnibus baptizatis, sed de iis solis, qui dignè baptizantur, & lavacro Baptismi purgati & sanctificati, membra Christi efficiuntur, quo certò nomine non intelliguntur, qui baptizantur indignè, ii enim non dicuntur propriè & simpliciter membra Christi; sed imperfecta, dum sunt in peccato mortali. Illa ergo, qui in Baptismo fiunt membra Christi, non indigent Sacramento Pœnitentiæ; nisi ad peccata, quibus tempore sequenti sese contaminaverint. Secus de iis, qui non abluuntur in ipso Baptismo, de quibus Concilium in illis verbis non egit. Hæc ille supra n. 33.

Sed contra hoc ultimum: ergo ex illo loco Concilii non potest probari, peccata commissis post indignum Baptismum esse materiam necessariam Absolutionis; quòd, an Lugo concederet, nescio.

Deinde indignè baptizatus, etsi non sit perfectum seu vivum membrum Christi, quamdiu manet in statu peccati mortalis, juxta illud Trid. sess. 6. c. 7. Fides nisi ad eam spes accedat & Charitas, neque unit perfectè cum Christo, neque corporis eius vivum membrum efficit. Equidem simpliciter, id est, absolutè & sine addito dicitur membrum corporis Christi, id est, Ecclesiæ. Nam in corpore mystico alia est forma, quæ dat esse, scilicet fides aut character Baptismatis, & alia quæ dat vivere, scilicet Charitas.

Contra primam responsionem facit, quòd, ut illa admittit, ly Postea de se indifferens sit ad utramque significationem, & nihil adst, ex quo possit colligi, quòd debeat se extendere ad ipsum instans Baptismi. Nam quòd ait Eminent. n. 32. Concilium in illis verbis omnium hominum peccata dividit in duas

Ggg 3 classes,

24. Prima res sponso Lib. gonis.

Secundus

25. Contra 2. resp. arguunt Auctores.

26. Arguitur contra 2. resp.

classes, alteram eorum, quæ sunt foris, hoc est, extra Ecclesiam, alteram eorum, quæ sunt postquam homo baptizatus est, faciliè admittent Adversarii & dicent, peccata, quæ sunt in instanti Baptismatis, pertinere ad primum membrum; aut certè ad nullum; & nihilominus divisionem esse adequatam; quia Concilium dividat ibi peccata mortalia, non omnia omnino, quæ contingere possunt, sed quæ ut plurimum committuntur, quoniam regulæ generales non concernunt casus extraordinarios, qualis est ille, in quo præcisè coincidunt punctum Baptismi, & peccatum mortale.

27. Obiectio.

Quin immo, reponit quispiam, semper peccatum fictionis coincidit præcisè cum puncto Baptismi; tunc enim, & non antea, aut postea, est sacrilega susceptio Baptismi.

Solutio.

Fateor, si intelligas peccatum merè externum; sed cum illud non sit verè peccatum; sed potiùs effectus peccati præteriti, v. g. voluntatis sacrilegè suscipiendi Baptismum, quæ, ut hic supponitur, nullo modo existit in puncto Baptismi, nulla est quæstio, an hoc peccatum sit materia Confessionis, quando coincidit cum Baptismo; cum licèt post Baptismum fieret, equidem talis materia non esset, v. g. si aliquis dedisset causam culpabilem pollutioni ante Baptismum, & postea in somno validè, aut etiam licitè baptizaretur, & post Baptismum adhuc in somno contingeret pati pollutionem, illa certè pollutio non est materia Confessionis; quia licèt positum sit opus externum post Baptismum, voluntas tamen & libertas tota posita fuerat ante Baptismum.

28. Peccatum externum fictionis necessariò coincidit cum puncto Baptismi, secus internum.

Similiter ergo in casu nostro; tamen ipsa susceptio Baptismi sit actio externa sacrilega, adeòque peccatum externum fictionis, necessariò coincidat cum puncto Baptismi, si tamen pro tunc illa actio non foret ampliùs voluntaria & libera, sed voluntas & libertas tota omnino desisset ante illud punctum, liquet profectò quòd & hæc ipsa, secundum nostram conclusionem, non esset materia Confessionis, cum non foret nisi peccatum merè externum, seu potiùs effectus peccati, qui sequitur causam suam, id est, malam voluntatem, quæ tota fuit absoluta ante punctum Baptismi.

Vel si in illo duravit, nescitur an cum ipso præcisè cessaverit; adeòque confitenda erit etiam secundum propriam malitiam, v. g. sacrilegii, saltem tanquam peccatum dubium, si peccata dubia confitenda sint, de quo infra latius; proinde casus metaphysicus est, in quo certò constat, peccatum fictionis, vel quodcumque aliud, præcisè terminatum fuisse in ipso instanti vel tempore, quo imprimitur character Baptismi: jam autem de casibus extraordinariis non ità curant Concilia.

29.

Quamvis, ut verum fatear, in materiis &

formis Sacramentorum soleant magis præcisè loqui, in tantum, ut eo ipso, quòd à Concilio assignatur una, videatur excludi omnia alia, quæ non sit illa, saltem æquivalenter. Nam eo ipso, quòd in Florentino dicitur, materiam Baptismi esse aquam naturalem, excluditur aqua artificialis; & quando pro materia Eucharistiæ assignatur vinum de vite, excluditur vinum ex pomis; & sic de aliis.

Hinc, quia in casu extraordinario simplex Sacerdos potest esse Minister Sacramenti Ordinis, Florentinum non dicit absolute: *Minister huius Sacramenti est Episcopus*, sed: *Ordinarius Minister*. Similiter assignans causam efficientem Matrimonii, inquit: *Causa efficiens Matrimonii regulariter est mutui consensus, per verba de presenti expressus*, ut significet extraordinariè posse contrahi Matrimonium per solos natus, absque verbis propriè dictis.

Cum ergo Concilium Tridentinum toties assignet pro materia Sacramenti Penitentia peccata, post Baptismum commissa, ideo melius dicitur, peccata commissa in Baptismo, comprehendi sub peccatis commissis post Baptismum; quia & ipsa sunt peccata fidelium, ut supra probavimus. Igitur auctoritas Tridentini magis probat Conclusionem & communem sententiam, quam improbat.

Quantum ad rationem sententiæ oppositæ, illa nullius ponderis est, ut jam ostendo. Per Baptismum, inquit Adversarii, applicatur Sanguis Christi ad solvendum debita omnia contracta, inter quæ sine dubio includitur illud ipsum debitum, quod tunc contrahitur, uti Sanguis Christi effundebatur ad satisfaciendum, etiam pro peccato, quod committitur ab ipsis crucifixoribus.

Respondeo; si hæc instantia de Sanguine Christi quidquam probaret, ostenderet evidenter, per Baptismum posse remitti, etiam illa peccata, quæ tempore sunt eo posteriora, quia & pro his satisfecit Sanguis Christi, sic tamen ut illa non delect nisi applicatus per Sacramentum, ad istum effectum à Christo institutum; porro non constat, Baptismum esse institutum ad effectum remissionis illius peccati, quod tunc committitur, quando Baptismus perficitur, vel quando Baptismus jam perfectus est.

Enimverò Sanguis Christi est pretium universale, ex se abstrahens ab omni applicatione, adeòque de se aptus, ut delect omnia peccata, pro quibus modo debito fuerit applicatus; pretium autem ad aliquid solvendum, bene potest esse, etiam antequam contrahatur debitum, vel quando actualiter contrahitur. At verò Baptismus, & alia Sacramenta, sunt applicatio ejus pretii, id est, Sanguinis Christi seu est ipsa solutio actualis: implicat autem eo ipso tempore, quo contrahitur & existit debitum peccati, illud solvi, inquit Arriaga disp. 3. n. 11. Quod

Quod verum est, si solvi debitum peccati idem sit, quod non existeret peccatum actuale; sic enim simul existeret peccatum, & non existeret. Alioquin per potentiam absolutam Dei, ut diximus disp. præced. sect. 5. concl. 8. fieri potest, ut transacto peccato actuali, non maneat peccatum habituale: ac proinde, si solvi debitum peccati; idem foret; quod non manere peccatum habituale, fieri absolute posset, ut eo ipso tempore quo contrahitur & existit debitum peccati, id est, existit peccatum actuale, illud ipsum solveretur, id est, non relinquere post se maculam peccati, eod quod Deus intuitu Baptismi, nollet sequenti instanti propter illud peccatum transactum, amplius indignari. Interim quod fieri potuit, unde probatur factum esse? Loquimur autem hic, non de possibili; sed de eo, quod de facto contingit. Illa ergo ratio Adversariorum nullus, ut dixi, momenti est.

Neque hæc Consequencia: ergo qui peccaret venialiter in susceptione Baptismi, & statim moreretur, deberet ire ad Purgatorium. Etenim quid hoc refert?

Multum, inquis, per omnem modum; primo, quia repugnat communi sensui fidelium. Deinde opponitur Concilio Trid. sess. 5. in Decreto de peccato originali can. 5. ubi docet, per gratiam, quæ in Baptismate confertur, tolli totum quod veram & propriam peccati rationem habet, ita ut nihil profus eos (id est, baptizatos) ab ingressu Cæli remoretur.

Respondet; communem sensum fidelium, uti etiam Concilium Tridentinum supponere, quod baptizatus non commiserit ullum peccatum, vel in susceptione Baptismi, vel post susceptum Baptismum.

Audi Florentinum in Decreto Eugenii: Hæc, inquit, Sacramenti (Baptismi) effectus est remissio omnis culpæ originalis & actualis: omnis quoque pene, quæ pro ipsa culpa debetur, propterea baptizatus nulla pro peccatis præteritis inungenda est satisfactio, sed morientes, antequam culpam aliquam committant, statim ad regnum Cælorum, & Dei visionem perveniunt.

Sed nunquid qui peccat in ipso Baptismo, baptizatus moritur, antequam culpam aliquam committat? Plus quam meridianum est, quod non; nisi velis ipsum mori, antequam sit baptizatus, & per consequens mori baptizatum, & non baptizatum; quæ sunt manifeste contradictoria. Quid ergo mirum, si non statim ad regnum Cælorum, & Dei visionem perveniat?

In Martyre posset etiam habere locum eadem difficultas; facile tamen responderetur (inquit Arriaga supra) Martyri ex opere operato dimitti reatum, dum moritur, non verò dum liberè se obtulit Martyrio, quia post eam oblationem potest peccare venialiter, quæ peccata saltem posteriora eâ voluntate, non

possunt per illam deleri, ergo debent deleri ex opere operato in ipso mortis momento, quo jam non potest committere veniale; immo tunc coneritur de illis, si quæ habuit immediate ante mortem. Hæc ille, juxta probabilem sententiam, quæ docet, effectum Martyrii non conferri ante primum instantis vitæ extrinsecum.

Sed quarto ego, quomodo tunc verum sit, quod in Martyre possit habere locum eadem difficultas; nam hæc sententia supponit, quod nunquam possit esse peccatum veniale in illo momento, in quo confertur gratia Martyrii. Porro difficultas supponit, & oritur ex eo, quod baptizatus possit peccare in illo momento, quo recipit gratiam Baptismi.

Hinc in sententia, quæ docet, effectum Martyrii conferri, quando per vulnera aut cruciatum homo naturaliter certè ad mortem disponitur, sicut est eadem difficultas in Martyre, ita eodem modo respondendum est, videlicet si Martyr in illo momento, quo accipit gratiam Martyrii, peccaret venialiter, deberet ire ad Purgatorium.

Si inferas: ergo non faceret injuriam tali Martyri, qui pro ipso oraret. Concedo totum. Et dico, commune dictum: *Injuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre*, intelligendum esse de casu ordinario, quia supponit Ecclesia ab illo momento; in quo accipitur gratia Martyrii, longè abesse omnem affectum, vel saltem minimi peccati venialis.

Dico ergo generaliter, nullum esse à Christo institutum remedium, quod remittat peccata, quæ committuntur eo ipso tempore, vel instanti, quo illud remedium applicatur. An fortè existimas, quod Absolutio Sacramentalis significet remissionem peccati, quod committitur illo momento, quo Absolutio debet causare suum effectum? Aut fortassis cogitas, Indulgentiam plenariam comprehendere illud peccatum, quod committitur illo instanti, quo quis lucratur illam Indulgentiam? Absit à nobis talis cogitatio. Etenim Absolutio Sacramentalis, uti etiam Indulgentia plenaria, exigunt dolorem de peccato, qui incompossibilis est cum actuali peccato.

Ergo consimiliter argumentandum de Sacramento Baptismi, & de omnibus peccatis, quæ illo momento committuntur, quo confertur, vel debet conferri gratia Baptismi: dicantur priora naturâ, aut posteriora, parùm refert, dummodo simul sint tempora.

Nonnulli distinguunt inter peccata, & putant, peccatum fictionis minùs pertinere ad Sacramentum Pœnitentiæ, quàm alia peccata, quæ per accidens seu concomitanter se habent; idque quia peccatum fictionis, id est, voluntas indebitè suscipiendi Baptismum, non potest prohiberi ab Ecclesia, cum hæc voluntas sit prior naturâ, quàm Baptismus, per quem homo

34o
Martyr si in illo instanti, in quo accipit gratiam Martyrii, peccaret venialiter, deberet ire ad purgatorium.

35o
Nihil remittit peccata, quæ committuntur eo tempore, quo applicatur.

36o
An peccatum fictionis minùs pertinere ad Pœnitentiæ, quàm alia peccata, Aliqui affirmant.

homo subicitur Ecclesiæ, non potest autem Ecclesiæ directè præcipere, ut aliquis fiat subditus; sed bene, ut si velit fieri subditus, pro illo instanti observet leges ejus.

Alli negant. Alii è contrario arbitrantur, peccatum fictionis magis pertinere ad Sacramentum Pœnitentiæ; quia, inquit, aliquando peccatum fictionis est posterius naturâ susceptione Baptismi; quippe voluntas suscipiendi Baptismum, potest esse causa voluntatis habendi dispositionem debitam; si ergo tunc omittatur illa dispositio, illa omisso erit post Baptismum.

37. Prima responsio An. Floris. Respondeo I. etiam ex consideratione & voluntate Baptismi, homo potest moveri ad non furandum, fornicandum &c. ergo etiam illa peccata, si tunc committantur, sunt posteriora naturâ Baptismo suscepto.

Secunda. Respondeo II. inde solum sequi, illud peccatum esse posterius naturâ voluntate Baptismi, jam autem per solam voluntatem non constituitur quisquam subditus Ecclesiæ, sed per realem susceptionem. Melius ergo dicitur, omnia peccata quæ positivè impediunt effectum Baptismi, æqualiter pertinere ad Sacramentum Pœnitentiæ.

Quæris à me, an etiam æqualiter pertineant peccata mortalia & venialia? Respondeo & dico:

CONCLUSIO II.

Peccatum veniale se solo, etiam sapius virtute Clavium remissum, est materia sufficiens Absolutionis; non nisi mortale, nunquam per Absolutionem directè remissum, materia necessaria.

38. Veniale se solo esse materiam Absolutionis probatur ex Concilio Trid. Prima pars, videlicet, Peccatum veniale se solo esse materiam sufficiens Absolutionis, haud obscure colligitur ex Concilio Tridentino sess. 14. c. 5. ibi: Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in qua frequentius labimur, quamquam rectè & utiliter, citràq. omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum usus demonstrat, taceri tamen citrà culpam, multisq. aliis remediis expiari possunt. Idem docet can. 7. Si quis dixerit .... non licere confiteri venialia; anathema sit.

& Leone X. Concilio Trid. præluxerat Leo X. in Bulla Exurge Domine 40. apud Cherubinum, ubi inter cæteros articulos Lutheri, quos damnat, octavus est qui sequitur: Nullo modo præsumas confiteri peccata venialia, sed nec omnia mortalia, quia impossibile est ut omnia mortalia cognoscas. Unde in primitiva Ecclesiâ solum manifesta mortalia confitebantur.

Et fanè quid aliud significant verba generalia Christi, quibus instituit Sacramentum Pœnitentiæ: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata &c. Quæ utique generaliter intelligenda sunt, ubi nihil obstat.

Dices; obstat hic, quod Concilium nullibi expressè definiat, peccatum veniale se solo id est, separatim ab omni peccato mortali, esse materiam sufficientem, quod profectò fecisset: si verba Christi tam generaliter intellexisset, prout nos intelligimus, aut debere intelligi prætendimus. Proinde licet peccatum veniale possit subijci Clavibus Ecclesiæ, equidem non separatim ab omni peccato mortali; sed oportet semper adungere peccatum aliquod mortale, vel novum, vel certè antiquum jam pridem confessum & absolutum.

Hæc videtur Aliquorum imaginatio, quam tamen non vidi typis evulgatam ab aliquo Auctore Scholastico; & ut verum fatear, caret omni fundamento, ac opponitur communi praxi omnium timoratorum, quam indubiè Ecclesiâ prohiberet, si judicaret omnes illas Confessiones fore sacrilegas.

Respondeo itaque ad Concilium Tridentinum, nullibi quidem expressis verbis dicere, peccatum veniale se solo utiliter confiteri posse, sed etiam nusquam vel in minimo verbo significat, necessariò semper confitendum esse peccatum mortale, nisi in sensu infra tradendo.

Cum ergo expressè definiat, peccatum veniale esse materiam Sacramenti Pœnitentiæ, & respectu ipsius, etiam separatim ab omni peccato mortali, partes hujus Sacramenti, scilicet Contritio, Confessio & Satisfactio locum habere possint, ut etiam Absolutio, cum sit vera offensa Dei, digna poenâ temporali Purgatorii, nullum omninò est fundamentum negandi, peccatum veniale se solo validdè & licitè posse absolvi; negandi, inquam, contra communem praxim pœnitentium & Confessoriorum.

Quod probè intelligens Doctor Subtilis Scotus, 4. dist. 17. q. unicâ n. 32. in fine sic ait: Ad aliud dico, quod simpliciter innocens à mortali & veniali, reueter simpliciter non confiteri. Unde si B. Virgo fuisset confessæ Petro post Ascensionem, peccasset confitendo. Sed si est tantum innocens à mortali, potest confiteri venialia, & potest non confiteri .... Nec est incredibile, multos esse tales in Ecclesiâ, qui per annum vivunt sine mortali, immo per Dei gratiam multi multo maiori tempore sine peccato mortali se custodiunt, & multa opera perfectionis exercent, de quorum meritis thesaurus Ecclesiâ congregatur.

Si dixeris; Deus dedit æqualem potestatem remittendi peccata, & retinendi peccata; sed non dedit potestatem retinendi peccata venialia; ergo nec remittendi.

Respondeo; ex nullo verbo Scripturæ proba-